

Tortosa, Moreira i el COMEBE

L'Ajuntament de Tortosa ha aprovat recentment dues mesures relacionades amb la història dels anys 30 del segle passat: la incorporació al COMEBE (Consorci Memorial dels Espais de la Batalla de l'Ebre) i retirar el nom de Joan Moreira a l'àrea cultural així anomenada que es va crear essent alcaldessa Meritxell Roigé.

Formar part del COMEBE és, en principi, positiu. El nucli urbà de Tortosa va estar nou mesos partit pel mig essent front de guerra, i des del terme municipal (Font de Quinto) van creuar el riu tropes republicanes que en l'operació diversiva inicial d'aquella batalla van anar al sector de la Carrova, a Amposta, o, més avall, ara Deltebre, van fer-ho a la zona de l'Illa de Gràcia. És una remembrança històrica amb projecció de futur, que pot ser positiva d'un costat per a conservar o recuperar espais, fortificacions, monuments, documentació, vivències, etc., i, d'un altre, com atractiu per a visitants. Si es gestiona bé i sense sectarisme pot resultar útil.

L'altra mesura, la d'esborrar el nom de Moreira, l'entenc com profundament desafortunada. Arran de la recerca de Gustau Moreno sobre Sebastià Campos Terré van aparèixer publicades les declaracions de Moreira en el consell de guerra d'aquell, així com que després va ser franquis-

ta. Reconeixent el treball de recerca i ampliació de Gustau Moreno, permetim el regidor de la CUP que va fer la proposta a l'ajuntament, el propi senyor alcalde i la resta de regidors, dir que aquestes mateixes dades (les referents al consell de guerra) apareixen al meu llibre "La repressió franquista a Tortosa i el delta de l'Ebre" (p. 43-57) publicat el 2020 en plena pandèmia. Dos anys abans (2019) s'havia presentat públicament al mateix ajuntament de Tortosa el primer volum titulat "100 consells de guerra", i encara més d'un any abans ja havia aparegut "Jesús en guerra", amb els consells de guerra i els assassinats que afectaven al poble de Jesús. Només ho recordo sabent que seré qualificat de "fatxa" i "ultradretà" pel que escric a continuació. Que els consultin. Estan a les llibreries locals.

Un dels grans errors dels polítics, i aquí rau un dels enormes defectes dels promotors de la que en diuen Memòria Històrica o Memòria Democràtica, és el de jutjar fets d'altres períodes i situacions amb mentalitat actual. Els fets cal jutjar-los segons les circumstàncies del moment o pe-riode en què es van produir. Cas de Moreira. A la Guerra Civil de 1936-1939 s'havien produït a Tortosa terribles assassinats, matances, persecucions (Moreira un d'ells), incendis,

destruccions d'esglésies i de patrimoni cultural, per part dels republicans. D'uns partits més que els altres, però en línies generals dels avantpassats polítics dels que avui governen l'Ajuntament de Tortosa. Inclosos els d'Esquerra Republicana. Estudiïn una mica el què va passar. Els animo a fer quelcom que està a les seves mans: busquen les dades (les llistes) dels assassinats a Tortosa pels del bàndol republicà (per molt que es digui que en bona part ho feien "incontrolats", que acostumen a ser el més controlats) i els del bàndol franquista i en facin una declaració pública distribuint als ciutadans un llistat i un altre. No els dono dades, cerquen-les. És aquell refrany que abans es deia de "en todas partes cuecen habas... y en mi casa a calderadas".

Per això algunes actituds o decisions preses des d'institucions públiques són molt sectàries o agosrades, o molt inconscients, demostrant un enorme desconeixement dels fets passats i de com som els éssers humans, siguin d'un bàndol o d'un altre. Si un ho coneix, és més ponderat.

En tot cas, no compartim les actituds de revenja, ben al contrari. Apostem per la reconciliació i el perdó, d'un costat i de l'altre.

Un altre drama dels polítics en relació a assumptes històrics és el d'utilitzar-los políticament aplicant-los a

la situació present. Sempre seleccionant la part que els interessa, i com instrument de venjança. La història cal assumir-la sencera i no utilitzar-la com a coartada. A més, els polítics que utilitzen la història en interès propi acostumen a ser aquells que no saben resoldre els problemes del present, que són els que els correspon. Els déficits i errors d'èpoques anteriors ja no es poden canviar. Per tant, cal conèixer la història per a aprendre, per a no tornar a caure en els mateixos errors, i per això investigar, però no per a utilitzar-la com es fa en aquest moment.

I, un altre aspecte, de matemàtiques elementals, sumes i restes. En tot personatge, fins i tot en els sants, hi ha aspectes positius i negatius. Però cal esbrinar quins pesen més.

Emmarcat l'anterior, tornem a Moreira. L'aportació per Tortosa d'aquest músic, folklorista, escriptor i mestre és d'una magnitud que depassa deficiències i conjuntures polítiques en les quals les circumstàncies van ser molt determinants.

Sempre tenint en compte les enormes distàncies, un paral·lelisme. L'any 2020 van haver de protegir i blindar a Londres l'estàtua de Winston Churchill que hi ha davant del Parlament. Va patir diverses agressions perquè en el seu temps aquell polític va tenir algunes acti-



Daniel Arasa
periodista

tuds racistes i declaracions en la mateixa línia. I eren reals. Però sobre Churchill s'han fet sumes i restes. Va tenir molts errors, era un "falcó" en el sentit de bel·ligerància, va ordenar accions militars més que dubtoses com el desembarcament a Gal·lípoli a la Primera Guerra Mundial o, més greu, permetre bombardejos massius sobre ciutats alemanyes a la Segona quan el Tercer Reich estava en les seves últimes raneres, atacs aeris que només significaven la mort de desenes de milers de civils sense influir sobre el resultat de la guerra... Va fer moltes coses malament, però per la seva determinació front Hitler, per la resistència, pel coratge, per l'esforç, per la intel·ligència, va ser molt reconegut. El 2002, una votació popular de tot el seu país el va declarar "el britànic més gran de tots els temps". La gent fa sumes i restes.

En el cas de Moreira també cal fer-ne.